

FRA TWITTER

Flax?
Har Flaxkalender, men sparer all skraping til lille julaften. Ny strategi!

Anne Nilseng
@annepaalandet

Rettsløse
Juletrær er rettsløse. Felles helt uten dom.

Pelone Wahl
@PeloneWahl

ALDRI!
Aldri, ALDRI si «jaja bare kjør på» til en frisør når du egentlig bare skal klippe tuppene.

Guro Pålgardhaugen
@guropalgh

Strømpe?
Etter å ha fått reaksjoner fra venner fordi jeg fortsatt får julestrømpe av mamma og pappa på

julaften: Jeg er vel ikke den eneste?

Mari S
@taralond

Gud?
Noen ganger ønsker jeg at det virkelig fantes en gud, for i år kunne vi absolutt ha trengt én ...

Knut Hov
@Knuthov

Farlig hatprat

Nordlands Trompet

ELISABETH STUBBERUD OG HELGA EGGEBØ

Seniorrådgivere ved KUN, senter for kunnskap og likestilling, Steigen

HATEFULLE YTRINGER har alvorlige konsekvenser. I kjølvannet av Donald Trumps valgseier i USA har sosiale medier vært fulle av historier om hat og vold. Svarte skolebarn blir trakassert og bedt om å flytte seg bakerst i bussen og muslimske kvinner får hijaben revet av med beskjed om at «dette er Trumps Amerika nå». Dette er ikke bare anekdoter; forskningen viser at ytringer har potensiale for å legitimere andre og mer ekstreme ytringer og handlinger.

I NORGE lanserte regjeringen i forrige uke sin strategi mot hatefulle ytringer. Erna Solberg var klar på at hatytringer er angrep på medmennesker, og at dette er uakseptabelt. Som bakgrunn for strategien har KUN (en privat stiftelse som jobber med likestilling, inkludering og anti-diskriminering) og Institutt for samfunnsforskning bidratt med en rapportserie om forskning på hatefulle ytringer. Forskningen på feltet tilsier at det er all grunn til å ta hatytringer på alvor.

HATYTRINGER HAR alvorlige negative konsekvenser for dem som rammes, slik som depresjon, angst, selvforakt, sinne, søvnproblemer, konsentrasjonsproblemer og utrygghet. Altså har hatefulle ytringer mange av de samme konsekvensene som det å være utsatt for diskriminering, mobbing og vold. Og de psykologiske konsekvensene er potensielt langvarige.

POLITISK ERKLÆRING: I november i fjor ble det lagt fram en erklæring mot hatefulle ytringer, blant annet underskrevet av statsminister Erna Solberg. **FOTO: VEGARD WIVESTAD GRØTT / NTB SCANPIX**

HATEFULLE YTRINGER har dessuten mer alvorlige konsekvenser enn en ytring som ikke er hat-basert. Selv om minoritets- og majoritetsetniske som ytrer seg debatter i Norge opplever omtrent like mange negative kommentarer, så har kommentarene ofte forskjellig innhold. Etnisk norske får i større grad negative kommentarer knyttet til meningene sine, mens kommentarer mot minoritetsetniske debattanter oftere er knyttet til usaklige forhold. Det vil si at når en muslimsk kvinne deltar i offentlig debatt, er det større sjanse for at hun opplever negative kommentarer knyttet til sitt kjønn eller religion, heller enn innholdet i meningene sine. Og denne typen kommentarer er mer skadelig for mottakeren enn kommentarer rettet mot meninger.

Å BLI utsatt for trakassering over tid kan ha fysiske og psykologiske konsekvenser, og det kan føre til at den som utsettes trekker seg tilbake fra deltakelse i samfunnet. Det vil også kunne ha konsekvenser for følelsen av tilhørighet i samfunnet, og man vil risikere å miste motivasjonen for å delta i et fellesskap hvor man føler seg diskriminert. Dersom viktige stemmer i debatten stilner ettersom folk fra utsatte grupper kanskje ikke ønsker å eksponere seg, utgjør dette et demokratisk samfunnsproblem.

HATYTRINGER KAN ha konsekvenser på gruppenivå. Der som du har nedsatt funksjons-

evne, og du har vært vitne til, eller kjenner mange andre med nedsatt funksjonsevne som blir utsatt for hatytringer, så kan det bidra til at du blir forsiktig med å gå ut, diskutere, eller være i situasjoner hvor det er større fare for å utsettes for uønskede kommentarer. Det å ha kjennskap til at en gruppe man tilhører er utsatt for hatytringer, kan bidra til såkalt minoritetsstress. Dette handler om at små gjentakende hverdags erfaringer med forskjellsbehandling, kan bidra til at det å tilhøre en ofte diskriminert gruppe i seg selv kan føre til psykisk stress.

I norsk debatt settes gjerne vernet mot hatefulle ytringer opp mot ytringsfriheten.

SAMTIDIG KAN det å være en del av en gruppe virke positivt. For eksempel viser det seg at samisk ungdom som snakket samisk hadde mindre symptomer på minoritetsstress enn samisk ungdom som ikke snakket samisk. Gruppetilhørighet kan altså virke positivt på enkeltpersoners evne til å håndtere hatefulle ytringer: Grupper kan i fellesskap utvikle strategier for å håndtere hatefulle ytringer, og gruppetilhørighet kan motivere til protest og aktivisme, og en følelse av å ikke stå alene.

I NORSK debatt settes gjerne vernet mot hatefulle ytringer opp mot ytringsfriheten. Argumentene handler om at vi ikke må kneble diskusjonen, og ikke la politisk korrekthet hindre oss fra å «ta debatten». Det brukes også argumenter om at dersom ikke rasisme, homofobi og kvinneforakt kommer til overflaten, så vokser det i det skjulte uten at vi har mulighet til å motsi det. På dette måten brukes ytringsfrihet av enkelte aktører til å legitimere ytringer som er rasistiske, homofobe eller kvinnefiendtlige.

MEN YTRINGSFRIHETEN er også et argument for et sterkt diskrimineringsvern; i et demokratisk samfunn må man sørge for at alle har en reell mulighet til delta i den offentlige debatten og føle tilhørighet i både nasjonale og transnasjonale fellesskap.

DET ER viktig å rette oppmerksomheten mot hatefulle ytringer, og regjeringens strategi er en viktig start. Samtidig har vi alle et felles ansvar for hva som ytres, og hvordan det er ok å ytre seg i offentligheten. Hatefulle ytringer bidrar til å flytte grensene for hva som legitimt kan sies. Når hatefulle ytringer i form av for eksempel negative gruppekaraktarikker spres, ser det ut til å legitimere flere hatefulle ytringer, så vel som vold. Særlig politikere, medie- og personer og institusjoner med samfunnsrettet makt må ta dette ansvaret alvorlig

ÅPEN LINJE

75 50 00 00

Epost: apen@an.no
SMS: ANåpen til 2005 (3 kr)
Du må oppgi navn for å komme på trykk.

Seier i Storvika

– Etter at Marine Harvest OG Nordland fylkekommune har tapt miljøkampen i Storvika, er det vel på tide at ordføreren i Sørfold beklager kommunens oppførsel ovenfor grunneierne og egne innbygger på vegne av storkapitalen. Det var en flau, harselerende og uverdlig forestilling hvor egne innbyggers måtte ofres. Heldigvis fungerte rettsstaten. Hilsen Erling Abelsen.

Steigen til Bodø

– Det forundrer meg veldig at lederen for forhandlingsutvalget har gjort det til sin livsoppgave å gi bort Steigen kommune. Dette pga. kommunen sin dårlige økonomi. Da må jeg spørre? Hvor mange skattekrone har vedkommende bidratt med til Steigen? Spør Leif Fredriksen.

Hvem eier den?

– Hvem er det som eier den stakkars golden retrieveren som må ligge utenfor paviljongen daglig i all slags vær? Håper den kan få være hjemme på de dagene det blåser som verst, melder leser.

Brett sammen

– Papir- og pappkointeinerne fylles fort opp, og det skyldes ofte at folk ikke gidder brette sammen pappesker som hives. Det vises ofte der flere deler på slike kointeinere. Hvor jævla giddeslaus og dum går det an å bli? Spør bodømann.

Statsråd Amundsen

– Nå er sirkuset i gang, etter utnevnelsen av Per Willy Amundsen som justisminister. Nå dras flere år gamle uttalelser fram, bare for å rakke ned på ham, uten å bry seg med hva han står for. Stopp tullet, melder bodødame.

Enkel matematikk

– Det hevdes at P.W. Amundsen har rett når han sier at etniske nordmenn er i ferd med å bli en minoritet i Oslo. Men heller ikke her står P.W. til troende. Det er snakk om ganske enkel matematikk, sier en lærer fra Meløy.